

POLOLETNÍ ZPRÁVA 2008 – STRUČNÝ SOUHRN

Ekonomika	Růst HDP během 1. pololetí zpomalil. Česká ekonomika se nachází v sestupné fázi hospodářského cyklu. Ve druhém čtvrtletí rostla již jen o 4,5 %. I přes to se míra nezaměstnanosti (VŠPS) během 1. pololetí 2008 snížila na 4,3 %.
Prostředky použitelné na finančním trhu	Objem prostředků, které mohly finanční instituce teoreticky použít k operacím na finančním trhu, činil 3,40 bil. Kč, což představuje meziroční nárůst o 8,69 %. V důsledku přetrvávajícího příznivého ekonomického vývoje pokračoval nárůst všech sledovaných kategorií s výjimkou mírného poklesu u kolektivního investování.
Subjekty finančního trhu	Ve struktuře subjektů na finančním trhu nedošlo k zásadním změnám. K výraznějším nárůstům v počtech subjektů dochází jen na kapitálovém trhu. Ve všech sektorech dochází k posilování kapitálové vybavenosti, nejvýrazněji v sektoru penzijních fondů.
Bankovní sektor	V první polovině roku 2008 se struktura bankovního sektoru výrazněji nezměnila. Objem přijatých vkladů i úvěrů vzrostl na nové rekordní hodnoty. Výsledek hospodaření před zdaněním za 1. pololetí v bankovním odvětví meziročně vzrostl o 13,0 %. Přes přetrvávající globální rizika působí hned několik faktorů ve prospěch českého bankovního sektoru. Jsou to především důslednější posuzování bonity žadatelů o úvěr, chybějící proces sekuritizace, minimální investice do problematických aktiv a významná role vkladů od klientů pro financování bank. Podíl klientských depozit k úvěrům patří k nejvyšším v rámci celé EU
Úrokové sazby	Zatímco v druhém pololetí minulého roku zvýšila ČNB úrokové sazby o 0,25 p.b. hned třikrát, v 1. pololetí roku 2008 provedla ČNB jen jediné zvýšení o 0,25 p.b. na začátku února. Po skončení prvního pololetí došlo ke dvojitmu snížení sazeb, které tak klesly na 2,75 %.
Vklady a úvěry	Meziročně vzrostl objem vkladů i poskytnutých úvěrů. Nefinanční podniky společně s domácnostmi zaznamenaly meziročně největší nárůst poskytnutých úvěrů. Tyto dva sektory tak potvrdily svou tendenci k čistému zadlužování. Stejně tak rostlo čisté zadlužení finančních institucí. Celkové zadlužení domácností u bank a nebankovních finančních institucí především z důvodů řešení bytových potřeb meziročně vzrostlo o čtvrtinu na 938 mld. Kč.
Zadlužení domácností	Celkové zadlužení domácností u bank a nebankovních finančních institucí meziročně vzrostlo o čtvrtinu a na konci pololetí dosáhlo 938 mld. Kč. Domácnosti se zadlužují především z důvodů řešení bytových potřeb.
Stavební spořitelny	Celkový počet smluv ve fázi spoření klesl k 30. 6. na 5,06 mil. Pokračuje trend, kdy klesá podíl tzv. starých smluv se státní podporou ve výši 4 500 Kč. Tato změna ve struktuře smluv vedla k poklesu objemu vyplacené státní podpory. Celkový počet úvěrů se meziročně zvýšil na cca 961 tis. při současném nárůstu jejich celkového objemu na 200,7 mld. Kč., což se promítlo v opětovném nárůstu poměru objemu úvěrů a naspořené částky na 51,8 %.
Hypoteční úvěry	Objem hypotečních úvěrů poskytnutých obyvatelstvu dosáhl ke konci pololetí 364,10 mld. Kč. Ovšem došlo k výraznému zpomalení

dynamiky růstu HÚ, kvůli vysokému nárůstu objemu hypotečních úvěrů ve 4. čtvrtletí roku 2007, nárůstu úrokových sazeb a zpomalení růstu reálných příjmů.

Družstevní záložny

Družstevní záložny si znovu nalézají své místo na poli poskytování služeb svým klientům, členům družstev. To se projevilo ve zvýšení objemu vkladů. Významně také vzrostl objem poskytnutých úvěrů.

Regulované trhy

Pražskou burzu tvrdě zasáhla v 1. pololetí roku 2008 finanční krize. Její důsledky se projevily na finančních trzích po celém světě. Na konci června dosáhl index PX hodnoty 1483,5 bodu a ve srovnání s koncem roku 2007 ztratil 18,3 %. Již třetí pololetí v řadě klesá celkový objem obchodů. Naopak dluhopisů se v letošním 1. pololetí zobchodovalo více než před rokem.

Na konci června oslavila Pražská energetická burza (EBP) rok od spuštění obchodování. Za 12 měsíců bylo na burze uzavřeno 9 853 obchodů v celkové hodnotě 2,6 mld. EUR (73,7 mld. Kč). Objemem obchodů energetická burza předstihla ostatní trhy s výjimkou hlavního trhu pražské burzy.

Kolektivní investování

Po dlouhé sérii pololetních nárůstů zaznamenal během 1. pololetí 2008 sektor kolektivního investování pokles celkového objemu investic do podílových fondů o 6 % na 296,2 mld. Kč. Podíl zahraničních fondů na trhu se zvýšil na dosud nejvyšších 46,9 % z celkových investic do fondů. Objem spravovaných prostředků klesl ke konci 1. pololetí 2008 u většiny typů fondů. Investoři v akciových fondech i přes pokles hodnoty podílových listů odolávali panice. Naopak fondy peněžního trhu a dluhopisové investoři opouštěli i přes stabilizaci nebo mírný růst hodnoty kurzů.

Pojišťovny

V 1. pololetí roku 2008 nemusely pojišťovny v ČR řešit žádné rozsáhlejší škody plošného charakteru způsobené přírodními živly. Pojistný trh vykázal za 1. pololetí 2008 i přes meziroční pokles dynamiky trhu poměrně příznivé výsledky. Celkové předepsané pojistné dosáhlo 71,1 mld. Kč, z čehož téměř 61% podíl připadal na neživotní pojištění a 39 % tvořilo životní pojištění. Trend rychlejšího růstu kmene životních pojistek před neživotními nadále pokračuje.

Penzijní připojištění

Počet účastníků penzijního připojištění přesáhl 4 miliony. Každému čtvrtému účastníkovi přispíval k 30.6.2008 na penzijní připojištění i zaměstnavatel. Nárůst celkového počtu účastníků se projevilo i v růstu celkově připsaného státního příspěvku. Za 1. pololetí roku 2008 se zvýšil jeho objem na 2,49 mld. Kč (příspěvek účastníků činil 10,44 mld. Kč) a podle odhadů za celý rok 2008 dosáhne 5 mld. Kč.

Vládní sektor

V roce 2008 dojde ve srovnání s rokem 2007 ke zhoršení podílu salda hospodaření vládního sektoru k HDP na -1,24 %. Důvodem tohoto negativního vývoje bude zejména zpomalení hospodářského růstu. Ekonomika se v předchozím roce pravděpodobně nacházela na vrcholu hospodářského cyklu, čemuž odpovídaly i relativně rychle rostoucí daňové příjmy. Dluh sektoru vlády dosáhne v roce 2008 hodnoty 1 093,33 mld. Kč, což představuje 28,79 % HDP.

Trh deviz

Rychlé zhodnocení české koruny v 1. pololetí tohoto roku ji vyneslo mezi nejrychleji posilující měny světa. Proti euru posílila meziročně o 16,8 % na 23,90 CZK/EUR a vůči dolaru dokonce o 28,7 % na

15,16 CZK/USD. To se 1 pololetí 2008 negativně nepromítlo do obchodní bilance, jejíž přebytek je opět meziročně vyšší.

Finanční krize

Hlavním celosvětovým tématem se v průběhu prvního pololetí stala finanční krize, která začala problémy na hypotečním trhu v USA, aby se následně přelila do celého finančního sektoru a později i do reálné ekonomiky. Mezi nejvýznamnější oběti mezi subjekty světových finančních trhů patří sektor investičních bank, který ve své tradiční podobě přestal existovat.

Vzhledem k rozsahu krize a jejím důsledkům byla podniknuta řada politických opatření včetně znárodnění postižených institucí, rozsáhlých garancí a poskytnutí hotovosti.

České finanční instituce nejsou krizí přímo zasaženy a důvěra v bankovní sektor je v ČR vysoká. Pražskou burzu zasáhly dvě vlny výprodejů. V důsledku krize tak index PX ztrácel v polovině října oproti počátku roku více než 50 % hodnoty.

Ochrana spotřebitele na finančním trhu

Formou veřejné konzultace byla na konci roku 2007 zahájena diskuse o revizi požadavků na odbornou způsobilost distributorů na finančním trhu.

Legislativa finančního trhu

Byla schválena novela zákona o podnikání na kapitálovém trhu, transponující směrnici MiFID, která bude pro celý kapitálový trh znamenat řadu podstatných změn. Na komunitární úrovni probíhaly diskuse k projektu Solvency II a rovněž diskuse k revizi směrnice o kapitálových požadavcích úvěrových institucí. V rámci II. etapy penzijní reformy bylo rozhodnuto o vybudování nového systému penzijního spoření.